

Collega's over corona, cliënten en creatief zijn in je werk

Corona bepaalde van de één op de andere dag het dagelijks leven van cliënten, leerlingen, ouders en verwanten. Maar hoe gingen en gaan medewerkers om met de impact van corona? In dit artikel vertellen collega's uit verschillende domeinen hoe zij het losbarsten van de coronacrisis hebben beleefd en hoe zij denken over 'het nieuwe normaal'.

"Het was soms alsof je in twee werelden zat. Privé zag je de persconferenties over anderhalve meter afstand houden en werkten mensen om je heen tijdelijk thuis. Op het werk daarentegen was er weliswaar het bewustzijn rondom de besmettingen en gaven we de grootste knuffelaars maar 'elleboogjes'. Toch is fysiek contact niet te voorkomen, al is het maar bij de verzorging." Dat beeld schetst Noah Nijssen over de afgelopen maanden waarin corona allesbepalend was. Hij is groepsbegeleider bij locatie Maasveld, waar mensen met een verstandelijke beperking verblijven.

Tevens hadden de bewoners juist door alle onduidelijkheid op hun manier genegenheid nodig, dus waren mondklappers ook geen goed alternatief geweest om de rust te bewaren. "Het was nogal een abstracte aanleiding allemaal, daarom was nabijheid gewenst." Voor zijn collega-groepsbegeleider Diana Godding was dit niet anders.

Verandering van gewoontes

Er moesten net als op andere plaatsen in de zorg ingrijpende beslissingen worden genomen met betrekking tot familiebezoeken en uitstapjes buiten het terrein. "De gewoonte van enkelen om in het weekend naar familie te gaan logeren of familie op bezoek te krijgen, hield abrupt op. Dit vergde uitleg, zowel aan familie als bewoners, wat natuurlijk vooral voor de cliënten in het begin niet makkelijk was. Corona is per slot van rekening

niet zichtbaar, heel abstract" aldus Noah. "Waarom mogen we niet naar huis?' Omdat je ziek kunt worden en anderen dan misschien ook ziek worden. Maar dan kunnen we toch ook weer beter worden?"

Bewoners die normaal gesproken naar huis gaan in het weekend, konden in de afgelopen maanden óf naar hun familie óf al die tijd op de groep blijven. Er kon niet tussentijds heen en weer gereisd worden, uit veiligheid voor eenieders gezondheid. "Gelukkig was binnen Koraal een duidelijk protocol opgesteld waar we ons allemaal goed op konden richten, en begreep familie de situatie ook", aldus Diana.

"Net als met betrekking tot de thuissituatie werd er ook rondom dagbesteding een alternatief bedacht. Mensen die normaal op disciplines werken als de fysio of het activiteitscentrum, kwamen nu voor activiteiten om cliënten te begeleiden in bewegen, wandelen en fietsen. Dat gebeurde aan de hand van samen afgestemde schema's, met steeds dezelfde begeleider per groep. Samen met de gedragswetenschapper werd per persoon bekeken wat het beste was."

Coronaboom

Verder kwam dezelfde boerderij ook met het creatieve idee om de cavia's bij de leefgroep neer te zetten, zodat de bewoner die normaal de cavia's voert en schoonmaakt, dit gewoon kon blijven doen. Op die manier werd ritme en structuur bewaard. Zo bood de coronacrisis

→ Noah Nijssen helpt bewoner Jo bij het onderhouden van het tuintje dat ze samen hebben aangelegd toen Jo niet naar de boerderij kon.

ook ruimte voor creatieve ideeën.

Met een andere bewoner, die normaal ook dagbesteding heeft op de boerderij, heeft Noah een tuintje aangelegd.

"We hebben tomaatjes, komkommers, frambozen en druiven geplant, evenals een walnotenboompje. 'De coronaboom', zegt hij altijd, terwijl hij vol trots iedere dag de planten goed van water voorziet zonder er eentje over

te slaan en helpt om onkruid te wieden."

Klaar met de situatie

Ondanks alle bedachte leuke alternatieven, zoals het sporten en dagbesteding aan huis was men, na het in eerste instantie tijdelijke vakantiegevoel, nu toch ook wel 'klaar' met de situatie. De bewoners waren, ondanks bellen en Facetimen, steeds meer toe aan een treffen met bekenden, maar zagen er geen

einde aan komen. Inmiddels mag iedereen weer, tot ieders vreugde, op gepaste afstand en afspraak bezoek ontvangen. Met ingang van 1 juli mogen cliënten ook weer naar huis!

Ondanks deze niet altijd even gemakkelijke tijden is Maasveld wel volledig coronavrij gebleven. "Daar mogen we allemaal samen trots op zijn!", zeggen beiden tot slot.

"Die eerste dag dat ik thuis moest werken, sloeg ik op tilt!"

Tonio André is iemand die graag op locatie werkt. Als teamleider kan hij dat normaal gesproken prima bij Koraal-locaties De La Salle en Maashorst. Maar door corona moest Tonio half maart ineens thuis gaan werken. En dat viel nog niet mee.

"Dat op vrijdag 13 maart de terreinen van Koraal in lockdown gingen, had nog de meeste impact. Ouders/wettelijk vertegenwoordigers en jongeren moesten diezelfde dag beslissen: of voor langere tijd naar huis of op de groep blijven en daardoor lang niet naar huis kunnen en geen bezoek mogen ontvangen. Een duivels dilemma."

"Die eerste dag dat ik thuis moest werken, sloeg ik op tilt. Ik fiets altijd naar mijn werk, ga dan bij een van mijn groepen douchen en klets even met medewerkers en jongeren. Nu zat ik thuis en werd ik helemaal gek. Ik heb mijn fiets op de loopband gezet, zodat ik psychologisch naar mijn werk fietste. Daarna heb ik van een

logeerkamertje mijn werkplek gemaakt en vanaf dag twee ging het wel weer."

"De crisis heeft óók echt iets goeds gebracht. Hier bij De La Salle bestaat een groep gemiddeld uit negen jongeren. Ze waren behoorlijk wat vrijheden gewend. Door corona werd hun wereld heel klein. Maar ineens waren er veel meer contacten met groepsgenoten en de groepsleiding. Daardoor zag je veel leuke dingen ontstaan: samen skeeleren, lol met een zwembad in de tuin of een discoavond organiseren. Je zag jongeren ineens heel grote stappen maken."

"Toch was het voor sommige cliënten juist extra zwaar. Zij vinden het belangrijk om op of buiten het terrein te chillen of te sporten. Tegelijk merkte je dat het een veilig gevoel geeft als je zorgt voor de nabijheid van een opvoeder. Dat ze het prettig vinden als iemand ze aan de hand neemt. Soms letterlijk. Op de groepen zal 'het nieuwe normaal'

→ Tonio André: "De crisis heeft ook echt iets goeds gebracht. Overal zag je leuke dingen ontstaan."

niet voor drastische veranderingen zorgen. Kinderen die verdrietig of agressief zijn, kun je niet op afstand troosten of corrigeren. Maar alles eromheen... dat beeldbellen zal deels wel blijven. En ik denk dat de mening over thuiswerken - vroeger 'not done' - voorgoed is veranderd. Inmiddels mag ik als teamleider waar nodig een kort bezoek brengen aan de verschillende groepen. En zoals we het nu doen, is het te doen."

"Alle hulp van mensen om ons heen: kippenvel!"

Toen de coronacrisis net was losgebarsten, had Raphke Schoenmakers het gevoel dat ze bij locatie Op de Bies in een bubbel stapte. Via de media en interne berichtgeving hoorde ze voortdurend berichten over maatregelen. Uiteraard waren en zijn ook bij Op de Bies de richtlijnen van het RIVM leidend. Het lastige is echter dat de bewoners bij Op de Bies - mensen met een verstandelijke beperking - vaak geen besef hebben van de richtlijnen. "Onze cliënten laten zich niet op anderhalve meter begeleiden", vertelt Raphke. "Ze hebben soms een knuffel nodig. Door het strikt naleven van de richtlijnen hebben we bij Op de Bies gelukkig kunnen voorkomen dat corona zich op onze locatie heeft kunnen verspreiden."

Wat betekende de coronaperiode voor jouw werk als medewerker Recreatie & Vorming?

"We hebben een aantal grote evenementen: Biespop, de kermis, de wandelvierdaagse over ons terrein, de personeelszeskamp van Koraal Parkstad. Allemaal geannuleerd."

En toen?

"We spitsten ons toe op de vragen vanuit cliënten en zorgpersoneel. We hebben bijvoorbeeld hometrainers naar diverse locaties gebracht, zodat ze daar hun energie kwijt konden. Cliënten konden ook niet meer naar de dagbesteding. Voor hen zijn er op

verschillende niveaus spellen gemaakt: memory, bingo, kwartet."

Kreeg je hulp?

"Ja! De hele dag door kwamen initiatieven onze kant uit: bossen bloemen, vijfhonderd lieve poststukken. Cliënten waren daar intens gelukkig mee. Of vijfhonderd baksels, die we overal hebben bezorgd. Het personeel haalde daar in een roerige tijd veel positieve energie uit. Daarna hebben we recreatieve activiteiten bedacht. Gezelschapsspellen, maar ook een landelijke pilot: beeldbellen met een clown van stichting miMakkus. Tot eind augustus hebben nu zes cliënten per week één op één contact met miMakkus. Dat heeft een kostenplaatje, dus zochten we sponsors en vonden die in de Rabobank en Vrienden van Op de Bies."

Welk gevoel heb je eraan overgehouden?

"Het was een mooie tijd, terwijl je toch in een lockdown zit. Alle hulp van collega's, oud-collega's en mensen die ons een warm hart toedragen; kippenvel! Het motto 'Samen staan we sterk' gaat hier echt op."

Wat heeft het met jullie cliënten gedaan?

"Een positief gevoel gegeven. Wat niet wegneemt dat ze nog altijd niet allemaal hun eigen dagbestedingsplek hebben met vertrouwde andere cliënten. Dat blijft moeilijk."

→ Raphke Schoenmakers: "Respect voor het doorzettingsvermogen van cliënten."

Hebben de afgelopen vier maanden je ook iets geleerd?

"Dat er nog meer goedheid in de mensen zit dan ik altijd al heb gedacht. En een diep respect voor het doorzettings- en aanpassingsvermogen van de cliënten."

Wat zou je willen meenemen naar 'het nieuwe normaal'?

"Wij stonden altijd al open voor initiatieven van buitenaf. Maar er is nog zoveel meer. Die bronnen blijven we vanaf nu aanboren." ■